

KŘIŽÁČEK ALEBO ZDLHAVÉ PUTOVANIE ZA EMÓCIOU

Žofia Ščuroková

Film *Křižáček* sa aj vďaka svojej lyrickej predlohe radí medzi diela pre diváka ťažšie spracovateľné, menej atraktívne. Taktiež si nepomáha svojou snahou minimalizovať akúkoľvek aktuálnosť či už po sociálnej, alebo politickej stránke. Napriek, a možno práve vďaka tomu sa mu podarilo vyvolať množstvo úvah a otázok. Hlavná dejová línia predkladá príbeh putovania otca vydávajúceho sa hľadať syna, ktorý ušiel pod vplyvom propagandy detských križiackych výprav. Silný motív výprav a hlbší rozbor tu však prekvapivo hlavne v prvej polovici filmu ustupuje do úzadia a tak necháva priestor akciám hlavných protagonistov. Tých tiež vo filme neuvidíme veľa.

Prvým z problémov, na ktorý film naráža, je kamenná tvár, ktorú si udržiava Karel Roden v hlavnej úlohe. Tým neposkytuje divákovi žiadnu nápovedu k jeho vnútornému prežívaniu a bráni stotožneniu sa s ním. Časté sú aj zábery prírody a prostredia, do ktorých protagonista vchádza alebo z nich naopak vychádza vyvolávajúce dištanc od postáv. Príliš dlhé zábery a statická kamera tiež nie sú lichotivé, evokujú skôr stagnáciu deja a nedostatok naratívosti. Jediným protikladom voči záberom je snád' svižný klus koňa, ktorým nám film chce dať na javo, že sa ešte niekam posunie.

Zároveň sú to však presne tieto prvky, ktoré nám umožňujú sústrediť sa na ich hlbší význam. Napríklad mnohonásobne zobrazovaná pomaly sa otvárajúca/zatvárajúca sa brána pri odchode chlapca, inak nič viac než len iritujúca, dáva po dôkladnejšom zamyslení sa jasne na javo dôležitosť a ťažkosť rozhodnutia, ktoré padlo. Zábery prírody a prostredia naznačujú, že jedinec je do istej miery nepodstatný a ani hlavný hrdina sa nemá od koho dočkať pomoci v tak ťažkej situácii.

Repetetívne vyobrazovanie putovania otca, dĺžka záberov či statickosť kamery sú v priamom protiklade s nádejou v rýchlejší spád deja, to jest čo najrýchlejšie nájdenie syna a tým pádom aj koniec filmu. V rámci jednotlivých záberov sa film snaží obmedziť filmové časové skratky, čo spolu s intuitívnou potrebou strihu tam, kde sa v *Křižáčkovi* nič nejede, a naťahovaním deja evokujú pocit bezmocnosti, frustrácie a zúfalosti ešte viac, než samotná znalosť danej problematiky.

Zaujímavým zistením je, že hlavný hrdina má predsa bohaté vnútorné prežívanie, ktoré sa vyobrazuje ako agresia vyvolaná smútkom zo straty syna stupňujúca sa so stále dlhším pátraním po ňom. Po tomto zistení nasleduje prehodnotenie všetkých reakcií hlavnej postavy a následné stotožnenie sa s ním, rovnako ako aj s príbehom. Nezodpovedanou otázkou naďalej ostáva, či je to práve forma, ktorá tak skvelo poslúžila dej, alebo naša imaginatívnosť, ktorá zachránila divácky inak neatraktívnu formu.

Pro workshop filmové kritiky na III. ročníku festivalu START FILM

Bystřice nad Pernštejnem 4. – 10. srpna 2018